

POSLEDICE OKOLJSKE POLITIKE BREZ VIZIJE

Uroš Macerl

Ljubljana, 12. april 2019

NAMEN POSVETA

VSEKAKOR NUJNO POTREBNA RAZPRAVA:

- predstavitev rešitev v preteklosti onesnaženih območij
- kritičen odziv na predlagane rešitve – sodelovali pri reševanju Zasavskega problema PM10 in izkušnje niso pozitivne
- nove ideje za reševanje v preteklosti onesnaženih območij

MANJKA PA:

- preprečevanje nastajanja novih onesnaženih območij

NAJVEČJA OKOLJSKA BOMBA

ZAKAJ NASTAJAJO ONESNAŽENA OBMOČJA

- odpustki onesnaževalcem v okoljski zakonodaji
- slab nadzor in izvajanje zakonodaje
- za posledice nihče ne odgovarja
- ni vizije na področju okolja

POSLEDICA:

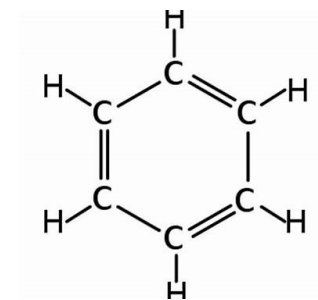
- okoljsko politiko še vedno določajo gospodarski interesi in onesnaževalci (Lafarge, Salonit Anhovo, Kemis, HSE, Ascent Resources, Magna, Termit, Albaugh Rače)

PRIMER: MEJNE VREDNOSTI ZA BENZEN

- IARC-WHO benzen uvršča med rakotvorne spojine I. nevarnostne skupine

- mejna emisijska vrednost: **0,05** mg/m³ oz. **0,15** g/h

- v RS je benzen uvrščen med rakotvorne spojine III. nevarnostne skupine

- mejna emisijska vrednost: **1** mg/m³ oz. **2,5** g/h

- cementna uredba v RS:

- mejna emisijska vrednost: **5** mg/m³ **ali 100 x več od WHO**

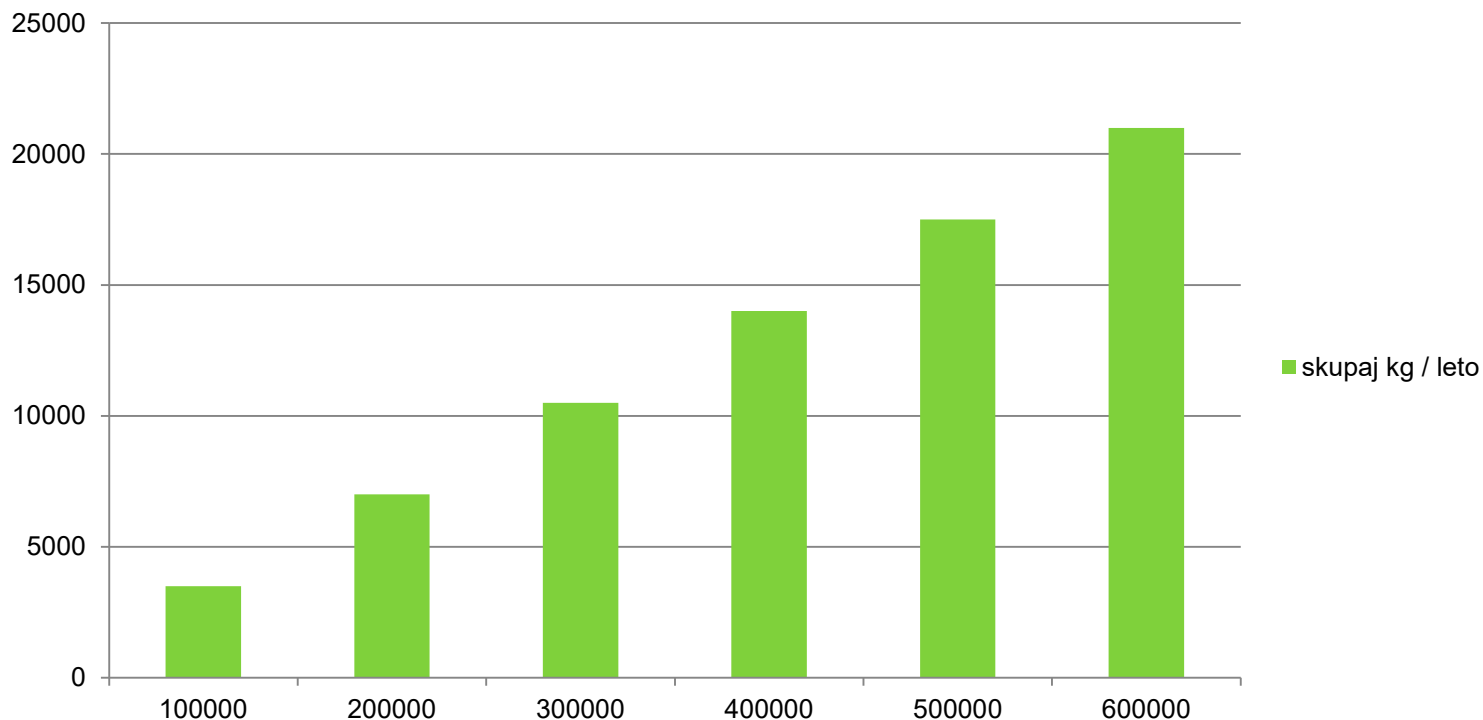
IZ MG/M3 V TONE NA LETO

PRIMER: emisije benzena	IARC-WHO	Cementna uredba RS	Dovoljenje Lafarge (OVD)	Dovoljenje Salonit Anhovo (OVD)
(1) Dovoljena mejna vrednost	0,05 mg/m ³ 0,15 g/h	1 mg/m ³ 2,5 g/h	5 mg/m ³	5 mg/m ³
(2) Maksimalni pretok plinov (m ³ /h)			260.000	620.000
(3) Največji masni pretok v OVD (1 x 2)			1,3 kg /h	3,1 kg/h
(4) Število obratovalnih dni na leto	7.000	7.000	7.000	7.000
Teoretični izpusti v kilogramih / letno	1 (1) X (4)	17,5 (1) X (4)	9.100 (3) X (4)	21.700 (3) X (4)

IZ MG/M³ V TONE NA LETO

**Vpliv pretoka plinov na maksimalne letne emisije
benzena pri dovoljeni mejni vrednosti emisij
5 mg/m³**

MANIPULACIJE PRI MONITORINGU

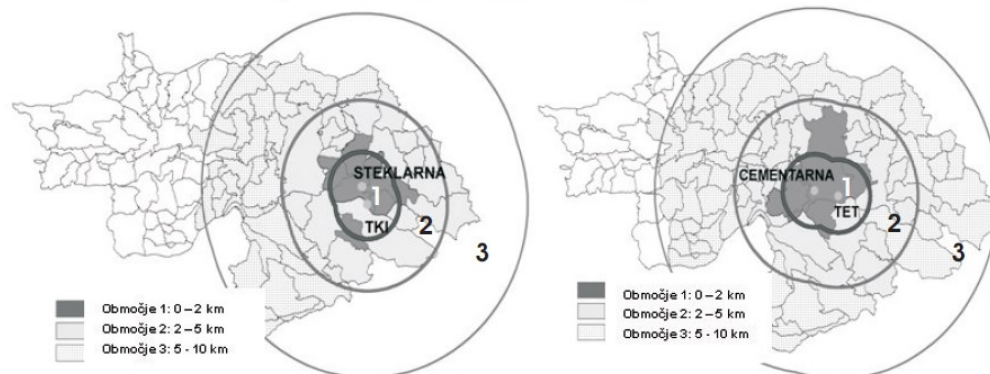
- trajne in občasne meritve emisij
- **benzen** se **meri** občasno: **3x letno po 30 minut**
- iz tega se izračuna **letno povprečje** in poroča ARSO
- Salonit Anhovo (2017): **2,3 t** benzena / leto
- **vedno v okviru dovoljenja (max = 21 t / letno)**
- občasni monitoring je v naprej **napovedan**
- pri Lafargu smo ugotovili, da **prilagodi** mešanico odpadkov, masni pretok, temperaturo sežiganja ...
- domnevamo, da so zato poročane količine manjše od dejanskih

KAKO NASTAJAJO OKOLJSKE BOMBE

- Slovenija v vrhu EU po umrljivosti za rakom
- Zasavje v vrhu Slovenije po tveganju za umrljivost za rakom
- prebivalci v bližini Steklarne, TKI, TET in Lafarge imajo večje tveganje kot ostali prebivalci regije

Slika 2: Geografsko deskriptivna epidemiološka študija raka z razdelitvijo na tri vplivna območja okrog točkovnega vira onesnaževanja

Vir: Onkološki inštitut Ljubljana; Register raka

NAJVEČJA OKOLJSKA BOMBA

Zakonodaja in okojevarstvena dovoljenja
niso strokovna,
pač pa politična odločitev,
na katero ima
največji vpliv gospodarstvo.

POTREBNO JE OBLIKOVATI VIZIJO

- Potrebna je vizija okoljske politike, ki mora jasno odgovoriti na vprašanje ali je gospodarstvo pomembnejše od okolja.
- Ohranjeno okolje in narava imata vrednost že sama po sebi.

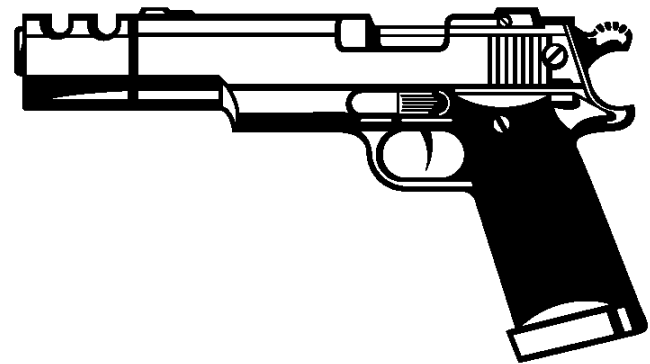
ČE NI VIZIJE VLADA PROVIZIJA

- Če ni okoljske vizije in jasnih pravil igre, se zgolj streže kratkoročnim interesom onesnaževalcev.
- Zanemari se družbene vplive (zdravje, degradacija), ki na koncu padejo na breme ljudi (zdravje) in državo (davki).
- V resnici to vedo vsi na pozicijah, kjer bi lahko ukrepali (politika na vseh ravneh, stroka, ...), pa so tiho.
- Za benzen smo vam povedali danes in zdaj veste.

Če nekdo vzame pištolo in te ustreli, gre za zločin.

Če te nekdo izpostavlja nevarnim snovem, ki te na koncu ubijejo, ne odgovarja nihče.

Kakšna je razlika razen v dolžini umiranja?

